

EKOFYZIOLOGICKÉ PŘÍSTUPY V PRECIZNÍ LESNICKÉ TYPOLOGII

ECOPHYSIOLOGICAL APPROACH TO THE PRECISION FOREST TYPOLOGY

Jan Štykar

Ústav lesnické botaniky, dendrologie a geobiocenologie, LDF MENDELU v Brně,
stykar@mendelu.cz

ABSTRAKT

Růstové a životní projevy stromů synuzie dřevin, jakožto edifikátorů lesních geobiocenóz, jsou přímým odrazem stanovištních poměrů a cenóz, které vytváří. Jak poměry abiotického, tak i biotického prostředí se tak v průběhu životních funkcí dřevin odrážejí, a lze předpokládat, že zjištění jejich parametrů může významně přispět k poznání lesních typů.

Životní projevy dřevin lze sledovat pomocí jejich morfologických vlastností, kdy můžeme zjišťovat prostorovou distribuci listoví, prostorovou distribuci kořání a denní a sezónní dynamiku obvodových změn kmene morfologickými nebo ekofyziologickými metodami. Ekofyziologickými metodami můžeme také zjišťovat denní a sezónní dynamiku transpiračního proudu.

Je-li precizní lesnictví obvykle definováno jako využívání precizních technologií a analytických nástrojů pro podporu rozhodovacích procesů v lesnictví, pak můžeme používání přístrojů na měření morfologických a fyziologických parametrů dřevin považovat také za jeho součást. Při využití takto zjišťovaných poznatků pro lesnickou typologii lze hovořit o uplatňování precizního přístupu v lesnické typologii.

V tomto příspěvku je poukázáno na možnosti využití sezónní dynamiky obvodových změn kmene pro charakteristiku několika lesních typů (typů stanovišť) na Školním lesním podniku Křtiny, které byly pilotně zjišťovány během celého vegetačního období, včetně období klidu. Jedná se o typy stanovišť určené geobiocenologickými formulemi 4AB3, 4AB-B3 a 4AB(2)3 ze skupiny typů geobiocenů *Fageta abietino-quercina*, 4B3 skupiny typů geobiocenů *Fageta typica* a 4BC3 a 4BC(2)3 v rámci skupiny typů geobiocenů *Fageta aceris*. Dalším sledovaným parametrem byla denní dynamika transpiračního proudu sledovaná na několika ekologicky blízkých stanovištích. Transpirační proud integruje chování celé koruny stromu a i celého kořenového systému, přístroje na jeho měření, které používáme, jsou však pro dřeviny invazivní a celkové přístrojové vybavení relativně drahé, což brání většímu rozšíření tohoto typu měření.

Přestože fytoindikace abiotického prostředí lesních geobiocenóz a možnosti jejího využití pro diferenciaci lesnicko-typologických jednotek je pro svou finanční nenáročnost základní a nejpoužívanější metodou, využívání metod dendroniky se jeví jako vhodný doplněk fytoindikačních i dalších tradičních metod lesnické typologie. Zejména v cenózách, v kterých fytoindikační metodu z různých důvodů nelze použít, by bylo použití metod dendroniky žádoucí. Při vypracování nových přístrojů na měření biometrických a fyziologických parametrů, bude možné jejich větší rozšíření. To umožní přijmout funkčně-ekologický přístup ke studiu lesních typů, jejich podstaty a diferenciaci, vedle přístupu fytoocenologického a pedologického, do metod lesnické typologie. Rychlost zavádění nových precizních metod i do lesnické typologie bude závislá i na množství a kvalitě zdrojů, jak materiálních, tak i lidských.

Klíčová slova: synuzie dřevin, lesní geobiocenózy, precizní lesnictví, ekofyziologie dřevin, Školní lesní podnik Křtiny.